

Kulturvärden som resurs

Att bygga och bo på landsbygden

Välkommen till vårens kommunseminarium 2021 i Västernorrland!

Temat är "landsbygdens kulturvärden" och vad vi kan inspireras av när vi ska bygga och bo på landsbygden.

Hur värnar vi kulturvärden i kulturlandskapet?

Kan vi se ödehusen som en tillgång och vad ska vi tänka på när vi bygger nytt?

Målgruppen för kommunseminariet är politiker, handläggare, men även annan personal som kommer i kontakt med kulturvärden såsom fastighetsägare, konsulter, entreprenörer och förvaltare.

**Seminariet kommer att sändas digitalt på Zoom
den 26 mars 2021 kl. 9.00-15.00**

<https://www.lansstyrelsen.se/vasternorrland/om-oss/kalender/kalenderhandelser---vasternorrland/2021-02-02-nar-kulturarvet-inspirerar---att-bygga-och-bo-pa-landsbygden.html>

PROGRAM

9.00 Välkommen

9.05 Ödehus som en resurs för framtiden

Hur kan ödehusen bli en tillgång för landsbygden? Hur gick det till när allt fler intresserar sig för gamla övergivna hus? Robert Danielsson initiativtagare till facebook gruppen "Jag räddade ett ödehus" berättar om ödehusrörelsen. Allt fler flyttar ut på landsbygden och de tomma husen blir en del i en allt större landsbygdsomvandling.

10.00 Kramfors, kommunen med många ödehus

Karin Högström, Kramfors kommun berättar om projektet *Boende för miljoner*: planering för hållbar omställning genom socialt innovativa boenden, som de vill genomföra tillsammans med Sollefteå kommun och Umeå universitet. Projektet ska bl.a. främja återanvändning av tomma hus, som en strategi för landsbygdsutveckling.

10.15 En annan landsbygd, om gestaltad livsmiljö på landsbygden

Om det offentliga samtalet om arkitektur och bostadspolitik gärna fokuserar på storstadens problem och utmaningar, vänder En annan landsbygd i stället blicken mot byar, gamla bruksorter och avfolkade kustsamhällen. Genom intervjuer med arkitekter, forskare, kulturarbetare och andra eldsjälar ger boken inblick i hur man kan arbeta med lokal planering och utveckling i mindre samhällen. Angelica Åkerman, arkitekt och författare förläser och visar en samling exempel på byggprojekt runt om Sverige.

11.00 Råd och riktlinjer för att bygga nytt på landsbygden

I vilken grad anpassar vi ny bebyggelse och samtidigt bevarar kulturvärden i kulturlandskapet? Karin Hermans, planarkitekt på Länsstyrelsen i Västernorrland berättar hur man har jobbat arkitekturpolicy för landsbygden i Västmanland -Dalarna.

11.30 Bygga byar

Hur kan vi ta vara på landsbygdens värden? Hur kan vi erbjuda en hållbar livsstil i ett hållbart samhälle? Med inspiration från Brämöns gamla fiskeläge berättar Anders Nyquist hur äldre bystruktur och gemenskap gav inspiration till en ny version för hållbart byggande i *Rumpans Ekoby* söder om Sundsvall. Med lång erfarenhet från utveckling av *Rumpans Ekoby* berättar Anders hur vi kan inspireras för framtidens hållbara byggande. Anders Nyqvist, arkitekt.

12.15 Lunchpaus 45 min.

13.00 Fiskelägen och fiskarkapell längs Norrlandskusten

Fjärrfiskare etablerade fiskelägen och byggde kapell utmed hela Norrlandskusten. Många uppfördes under 1600-talet och har präglat upplevelsen av de små fiskelägena. Ett kulturarv med unika kulturmiljöer. Lars Nylander vid Hälsinglands museum och Daniel Olsson från Läns museet Gävleborgs berättar mer om länets vackra fiskarkapell.

14.00 Råd och rön för bevarade av fiskelägenas unika karaktär

Våra fiskelägen är unika på många sätt och det finns stort intresse av att bo och leva vid havet idag. Vad är de unika karaktärsdragen och vad bör vi tänka när vi restaurerar eller bygger till i dessa miljöer för att behålla dem?

Johanna Ulfsson, antikvarie Västernorrlands museum.

14.30 Strategiskt kulturarvsprogram för Västernorrland 2021-2024

Hur kan det nya kulturarvsprogrammet inspirera och ge kraft för länets kulturmiljöarbete? Region Västernorrland och Länsstyrelsen i Västernorrland presenterar den nya versionen av strategiska kulturarvsprogrammet för kommande programperiod. Här får ni veta mer om programmets syfte, framtida arbete och implementering. Sofia Lundin, Ritha Jonsson och Maria Olsson.

14.45 Summering

15.00 Slut för dagen

Seminarier arrangeras av Västernorrlands museum, Länsstyrelsen i Västernorrland och Region Västernorrland i samarbete med Svenska byggnadsvårdsföreningen och Interregprojektet, Traditinella hantverk.

Angelica Åkerman

Anders Nyqvist

Karin Hermans

Daniel Olsson

Robert Danielsson

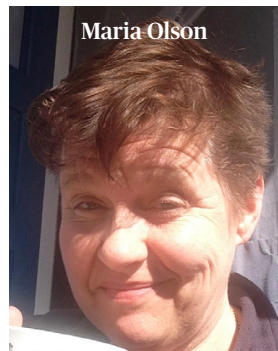
Johanna Ulfsson

Karin Högröm

Lars Nylander

Maria Olsson

Sofia Lundin

Robert Danielsson, byggnadsvårdare och länsombud på Sv. Byggnadsvårdsföreningen. Robert är initiativtagare till ödehusrörelsen genom projektet Jag räddade ett ödehus med snart 30000 medlemmar. Robert jobbar som skribent, författare och föreläsare vid sidan av det ordinarie arbetet som byggprojektledare och förvaltare av kulturhistorisk bebyggelse.

Karin Högström är kulturutvecklare på Kramfors kommun. Hon arbetar framförallt med olika projekt inom kultursektorn, från offentlig konst till besöksnäring och kulturarv. Kramfors har flera spännande projekt på gång för att främja kulturmiljöerna i kommunen. De är mitt i processen för framtagandet av en ny kulturmiljöplan, som beräknas vara färdig nästa år. Sedan ifjol arbetar de också med projektet INKULT - inkluderande kulturmiljöer, med syfte att testa verktyg och metoder för ökad tillgänglighet.

Anders Nyquist har arbetat som arkitekt sedan 1962 och är initiativtagare till Rumpans Ekoby i Njurunda med byggstart 1967. Sveriges första moderna ekoby. Han driver arkitektverksamhet i sitt företag Anders Nyquist Arkitektkontor AB med inriktning på miljö- och kretsloppsanpassade projekt i Sverige och utomlands. Anders Nyquist är arkitekt SAR/MSA och Technologie hedersdoktor vid Mittuniversitetet.

Angelica Åkerman är arkitekt och samhällsplanerare som just nu är aktuell med boken och utställningen En annan landsbygd där hon fördjupat sig i Sveriges geografiska skillnader och utvecklingsmöjligheter. En intervjubaserad studie som visar på hur gestaltning av livsmiljöer kan vara ett viktigt verktyg i utvecklingen av våra landsbygder. Mer om detta kommer ni att få höra i hennes föredrag.

Karin Hermans är arkitekt och planhandläggare på Länsstyrelsen sedan 2016. Länsstyrelsen finns som rådgivare till kommunerna i allmänna intressen, bland annat natur- och kulturaspekter och utformningen av bebyggelse. Hon jobbar för att det nationella uppdraget för en gestaltad livsmiljö ska bidra till länets alla innevånare. Mer medvetna val kring hur vi utformar vår omgivning kan både göra den vackrare och även mer funktionell och motverka samhällsproblem.

Lars Nylander, antikvarie vid Hälsinglands museum sedan 2003 och doktorand i kulturvård vid Göteborgs universitet sedan 2018. Har ägnat sig särskilt åt kyrkors och hälsingegårdars måleri men även annan materiell kultur, från medeltiden till 1800-talet. Har tillsammans med bl a Daniel Olsson skrivit böcker om fiskarkapellen i Gästrikland och Hälsingland samt Medelpad och Ångermanland, den senare kommer förhoppningsvis ut i år.

Daniel Olsson är sedan 2003 byggnadsantikvarie vid Länsmuseumet Gävleborg och arbetar med frågor som rör byggnadsvård och byggnadshistoria för alla former av äldre bebyggelse, huvudsakligen i Hälsingland. Sedan 2005 har han fördjupat sig i Norrlandskustens fiskarkapell och tillsammans med bland annat Lars Nylander skrivit en bok om fiskarkapellen i Gästrikland och Hälsingland. För närvarande pågår arbetet med en motsvarande skrift om fiskarkapellen i Medelpad och Ångermanland vilken planeras ges ut under 2021.

Johanna Ulfsdotter är antikvarie och kulturmiljöutvecklare vid Västernorrlands museum. Hon arbetar med råd och utbildning inom byggnadsvård och kulturmiljöfrågor med särskilt fokus på att stötta länets kommuner i bygg- och planeringsärenden. Våra historiska miljöer är en långt större resurs än vi kanske tänker på till vardags. De bidrar till kunskap, lokal identitet och skapar attraktiva boendemiljöer. Med rätt metod, kunskap och material kan vi både använda, utveckla och bevara de kulturvärden vi har ansvar att skydda.

Maria Olsson arbetar som samordnare för kulturmiljöfunktionen på länsstyrelsen i Västernorrland.

Sofia Lundin arbetar som kultursamordnare vid förvaltningen för regional utveckling på Region Västernorrland. Efter att ha ansvarat för kulturarvsfrågor lämnar hon nu vidare till en ny kollega, Ritha Jonsson, som ska arbeta som strateg med inriktning kulturarv.